

Парламентаризмът като форма, законна регламентация, е, както видяхме, отношение на властите помежду имъ, но като действителностъ въ политическия животъ той е отношение на сили: сила на организираната изпълнителна властъ, съпоставена къмъ народната сила. Въ странитъ, гдѣто парламентарниятъ режимъ се е наложилъ, той е расълъ съ ръста на самата народна сила. Подъ натиска на тази сила монаршата властъ е била постоянно окастряна, намалявана, докато е достигнала положението да има съвѣщателенъ гласъ въ управлението на държавата. Въ такива държави законътъ, кристализираната обществена съвѣсть по уреждане на властите помежду имъ, е мощъ; законътъ дѣйствува, сила е, а отклонението отъ законния редъ е аномалия, която има санкция въ протеста на обществената съвѣсть, подкрѣпенъ, въ случай на нужда, и отъ народната физическа сила. *Законниятъ редъ е дѣйствителниятъ редъ.* Въ страни като нашата той е една куха формула, немошна, безъ санкция, законътъ не е плодъ на народната воля, проявявана постоянно въ борба съ монаршата властъ, за да изтръгне изъ ржцѣтъ ѝ разполагане съ сждбинитъ си, та, като създаденъ да се зачита и отклоненията отъ него да сж невъзможни, да стои задъ него, като стража, силата на организираната народна сила. Той е подарена формула, пожелание за добъръ редъ, ако се даде отъ изпълнителната властъ, силна и организирана. Но който има властъ, наклоненъ е да злоупотрѣбвява съ нея; така учи вѣковниятъ опитъ, казалъ е Montesqueu. За да има редъ,